

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
АБАЙ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

ЭЛЕКТИВТІ ПӘНДЕР КАТАЛОГІ

6B02203 – Дінтану және саясат

«Саясаттану және әлеуметтік-философиялық пәндер» кафедрасы

№	ЖМП циклі ТАҢДАУ КОМПОНЕНТІ (ТК)	ECTS
1.	Экономика мен кәсіпкерлікті талдау әдістері	
	Деректерді жинаудың, өңдеудің жалпы принциптері, әдістері мен әдістері, жаппай экономикалық құбылыстар мен процестердің даму заңдылықтары мен тенденцияларын зерттеу. Капиталдың мәні, формалары, құрылымы. Өндіріс. Өндіріс шығындары. Нарықтық экономикадағы өндіріс кірістері. Бизнес ұғымы. Кәсіпкерлік қызмет түрлері. Меншік теориясы, басқарудың әлеуметтік формалары. Тауар, ақша. Қоғамдық экономикалық жүйе. Нарықтың пайда болуы. Қаржы жүйесі. Бизнесі дамытудағы мемлекеттің рөлі. Макроэкономика. Ресурстарды үнемдеу. Экономикалық дамудың циклдік сипаты. Инфляция және жұмыссыздық. Қазақстан әлемдік шаруашылық байланыстар жүйесінде.	5
2.	Құқық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы саласындағы зерттеу дағдылары	
	ҚР Конституциясының, қолданыстағы заңнамасының негізгі ережелері; мемлекеттік басқару органдарының жүйесі, өкілеттіктер шеңбері, экономиканы мемлекеттік реттеудің мақсаттары, әдістері, экономикадағы мемлекеттік сектордың рөлі; қаржылық құқық және қаржы; материалдық және іс жүргізу құқығының өзара іс-қимыл тетігі; сыбайлас жемқорлықтың мәні, оның пайда болу себептері; сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар үшін моральдық-адамгершілік, құқықтық жауапкершілік шаралары; сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы қолданыстағы заңнама.	5
3.	Экология және өмірқауіпсіздігін зерттеу негіздері	
	Тірі организмдердің, ұйымның әр түрлі деңгейдегі өкожүйелерінің, тұтастай алғанда биосфераның, олардың тұрақтылығының негізгі заңдылықтары; БиоСфера компоненттерінің өзара әрекеттесуі және адамның экономикалық қызметінің экологиялық салдары, әсіресе табиғатты пайдалануды күшейту жағдайында; әртүрлі елдердегі және ҚР-дағы орнықты дамудың тұжырымдамалары, стратегиялары мен практикалық міндеттері туралы қазіргі заманғы идеялар; экология, қоршаған ортаны қорғау, орнықты даму мәселелері. Тіршілік қауіпсіздігі, оның негізгі ережелері. Қауіптер, Төтенше жағдайлар. Тәуекелді талдау, тәуекелдерді басқару. Адам қауіпсіздігі жүйелері. Қазіргі заманның тұрақсыздандырушы факторлары. Әлеуметтік қауіптер, олардан қорғау: рухани саладағы, саясаттағы қауіптер, олардан қорғау: экономикалық саладағы қауіптер, тұрмыстағы, күнделікті өмірдегі қауіптер. Тіршілік қауіпсіздігін қамтамасыз ету және олардың қызметін құқықтық реттеу органдарының жүйесі	5
	БАЗАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІБИ ПӘНДЕР ЦИКЛІ	
	ТАҢДАУ КОМПОНЕНТІ (ТК)	
	РУХАНИ МӘДЕНИЕТТІҢ ҚОҒАМНЫҢ ДАМУЫНА ӘСЕРІ	
4.	Саяси конфликтология	
	Мақсаты: студенттерді саяси қақтығыстардың негізгі ұғымдары мен заңдылықтарымен таныстыру. Мазмұны: қақтығыстар қоғамдық өмірдің құбылысы ретінде. Жанжалдардың типологиясы, әдіснамасы, әдістемесі және қақтығыстарды зерттеу рәсімдері. Саяси қақтығыстардың ерекшеліктері. Саяси қақтығыстардың себептері. Олардың себептерін талдау әдістері мен әдістері. Саяси қақтығыстардың алдын алу. Құзыреттер: саяси қақтығыстардың себептерін болжау, сондай-ақ алдын-алу.	6
5.	Қазіргі әлемдегі Буддизм	
	Мақсаты: қарау Үндістанның добуддия ілімдерін салыстыру. Мазмұны: Буддисттік Канон, ерте буддизм. Буддизмнің бөлінуі. Дхарма теориялары. Буддизм космологиясы. Этика. Буддизмнің философиялық мектептері. Әдебиет сутрас махаяна. Бодхисатва жолы. Буддизмдегі монастырлар мен монастыризм. Будда күнтізбесі. Буддисттік Мерекелер. Құзыреттер: буддизмнің әлеуметтік-діни мәнмәтіндерін талдауды қолдану, буддизм ілімінің негізгі ережелерін білу.	6
6.	Дін және дәстүр	
	Мақсаты: діни өмірдегі дәстүрлердің рөлін ашу. Мазмұны: ұлттық дәстүрлер мен әдет-ғұрыптар мәдениеттің қайнар көзі, рухани негіздер және халықтың рухани-идеологиялық жолы ретінде. Қазақ халқының ұлттық салт-дәстүрлері, рухани ұғымдары. Ұлттық бірегейлікті сақтаудағы діннің рөлі. Ислам және қазақ дәстүрлері. Құзыреттер: ұлттық дәстүрді сақтауда діннің рөлі мен орнын көрсетеді.	6
7.	Христиан теологиясы	
	Мақсаты: христиан теологиясының негіздерін және оның модернизациялық процестерін зерттеу. Мазмұны: Дін философиясы және теология. Библиялық Канонның қалыптасу негіздері. Христиандықтағы теология мен мистицизмді талдау. Апологетика, патристика, схоластика, теология және экзегетиканы қарау. Христиандық ілімдер, олардың теологиялық мәні. Теологиялық компоненттердің Христиан эволюциясына әсері. Құзыреттер: христиандықтың теологиялық негіздері мен қазіргі жағдайын түсінеді.	6
8.	Діни антропология	
	Мақсаты: діни антропологияның негізгі ережелерін, тұжырымдамалары мен әдістерін қарастыру. Мазмұны: діни антропологияның қалыптасуы мен дамуы, діннің пайда болуының онтологиялық мәселелерін ашу және антропологиялық дінтанудың қалыптасуы, адам туралы діни идеялардың қалыптасу тарихы,	5

	этнолтық және әлемдік діндердің теологиясындағы адам бейнесі. Құзыреттер: діни антропологияны талдауда философиялық, танымдық-теориялық дүниетанымды қолдану.	
ӘЛЕМДІК ӨРКЕНИЕТТІҢ МӘДЕНИ-РУХАНИ БАСТАУЫ		
9.	Қазақ философиясындағы діни идеялар	
	Мақсаты: Қазақ философиясындағы діни көзқарас негіздерін зерттеу. Мазмұны: Шоқан Уәлиханов пен Ыбырай Алтынсариннің шығармашылық мұрасының рухани негіздері мен этикалық аспектілері. Ы. Алтынсарин: "мұсылмандықтың шарттары". Абай мен Шәкәрімнің этикалық ілімдері. М. ж. Көбеев, Г. Қараш дін туралы. Құзыреттілік: қазақ философиясының қалыптасуына діннің әсерін және оның ұлттық дүниетанымдағы орнын түсіну.	6
10.	Дін онтологиясы	
	Мақсаты: діннің ішкі мазмұнын ашу. Мазмұны: болмыс түсінігі: діни онтологияның генезис және қалыптасуы. Антикалық ғарыштың рационалды онтологиясы. Христиан мәдениетінің мағыналық әлемі және жаңа еуропалық рационалдықтың рухани қайнар көздері. Апологетика, Патристика, Схоластика. Түсіну онтологиясы діни көзқарастары Августин Блаженный, Аксельм Кантерберийский және П. Абеляр көзқарастарындағы дін болмысы. Құзыреттіліктер: әлемнің діни түсінігін және негізгі құрамдас бөліктерін айқындау.	6
11.	Көші-қон және конфессиялар диалогы	
	Мақсаты: халықаралық көші-қон процесінің қазіргі тенденциялары, факторлары мен салдары туралы білімді қалыптастыру болып табылады. Мазмұны: көші-қон және оның қоғамдағы діни жағдайға әсері. Көші-қон процестеріндегі конфессияаралық диалогтың нысандары мен тетіктері. Көші-қонның мәдени және діни сәйкестікке әсері. Құзыреттіліктер: көші-қонның қоғамдағы конфессияаралық және діни ахуалға әсерін талдайды.	6
12.	Дін аксиологиясы	
	Мақсаты: адамгершілік туралы діни ілімдердің құндылық бағдарларының негізгі мазмұнын зерттеу. Мазмұны: Дін мен діни моральдың аксиологиялық негіздері. Зайырлы этика мен моральдың әртүрлі жүйелерімен салыстырғанда Діни этика мен моральдың ерекшеліктері. Діни және діни емес адамдардың практикалық мінез-құлқымен моральдық діни Этика тұжырымдамалары. Құзыреттіліктер: рухани қайшылықтарды шешуде жалпыадамзаттық құндылықтар туралы білімді қолдану.	6
13.	Дәстүрлі емес діни ағымдар	
	Мақсаты: деструктивті діни ағымдардың негізгі өкілдерін зерттеу. Мазмұны: деструктивті діни құрылымның мәні мен мәні. Деструктивті ағымдардың жарғылық құжаттамасын талдау және сараптауды жүзеге асыру. Сараптама мен қорытындының тәртібі мен қағидалары. Құзыреттер: деструктивті діни ағымдардың ілімдері мен мақсаттарын білу және түсіну.	5
ДІНИ ІЛІМДЕРДІҢ БАСТАУЛАРЫ ЖӘНЕ ТЕОРИЯЛЫҚ НЕГІЗДЕРІ		
14.	Базалық араб тілі (A1,A2)	
	Мақсаты: коммуникативті актілерді жүзеге асырудың негізгі дағдыларын үйрету, дыбыстардың дұрыс айтылуын дамыту, нақты ақпаратты алу және беру. Мазмұны: араб әліпбиінің негіздері. Араб тілінің ерекшеліктері. Араб тілінің фонетикасы. Жалпы тақырыптағы қысқа әңгімелерге қатысу. Қысқаша түрде баяндау. Құзыреттілігі: ауызша сөйлеу, жазу дағдыларын және тұрмыстық лексиканы меңгереді.	5
15.	Ханафи мазхабы: Қазастандағы Исламның негізгі бағыты	
	Мақсаты: Қазақстан аумағында ислам дінінің таралуы мен ханафи мектебінің даму ерекшеліктерін ашу. Мазмұны: араб тілді философияның ортағасырлық Азия мәдениетіне әсері. Ханафи мазхабының қазақ мәдениетіндегі орны. Ханафи мазхабының басқа мектептерден ерекшелігі мен айырмашылығы. Ханафи мазхабы Қазақстан мұсылмандарын біріктіруші фактор ретінде. Құзыреттер: ханафи мазхабының ерекшеліктері мен ерекшеліктерін білу және білімді кәсіби қызметте қолдану.	6
16.	Базалық араб тілі (B1,B2)	
	Мақсаты: араб тілінің синтаксистік және морфологиялық негізін зерттеу және тілдік ойлауды дамыту. Мазмұны: Синтаксис, тіл морфологиясы. Өз пікірлерін білдірудің синонимдік және антонимдік құралдары. Лексика-фразеологиялық қор. Құзыреттер: еркін сөйлеу дағдыларын қолданады, іскерлік және тұрмыстық тақырыптарды талқылайды, бейімделген әдебиеттерді түсінеді.	5
17.	Базалық араб тілі (C1,C2)	
	Мақсаты: еркін қарым-қатынас дағдыларын дамыту және дінтану мәтіндерінің бастапқы көздерімен жұмыс істеу. Мазмұны: өз мамандығы саласындағы келіссөздер. Кәсіби қызметке қатысты әртүрлі құжаттар мен хаттар. Мамандық бойынша тестердің мағыналық талдауы. Құзыреттер: діни мәтіндерді талдау дағдыларын қолданады және кәсіби қызмет үшін араб тілін еркін меңгерге	6
ҚОҒАМНЫҢ ҚАЛЫПТАСУЫНЫҢ РУХАНИ НЕГІЗДЕРІ		
18.	Адам капиталын дамытудың рухани негіздері	
	Мақсаты: кадрлық әлеуетті оңтайлы шешу үшін адами капиталды дамытудың рухани негіздерімен танысу. Мазмұны: әлеуметтік дамудағы адами	5

	капиталдың мәнін зерттеудің заманауи әдістері. Рухани процестердің қазіргі ерекшелігі және оның адами капиталдың дамуына әсері. Қазіргі адамның дүниетанымын қалыптастырудағы діннің рөлі мен орны. Құзыреттілік: қазіргі жастардың дүниетанымын дамытудағы діннің рөлі мен орнын түсінеді.	
19.	Дінді зерттеудің аналитикалық әдістері	
	Мақсаты: дінтанудың заманауи әдістері мен мәселелерін зерттеу. Мазмұны: Дінтану білімін қалыптастыру жолдары. Діндарлықты нақты аналитикалық зерттеудің әдістемесі мен әдістері. Ақпаратты жинау әдістері. Талдау әдістері. Дінді зерттеудегі тәсілдердің эвристикалық маңызы. Герменевтика. Құзыреттіліктер: дінтану әдіснамасының мәселелерін шешу үшін дінтану білімін қолданады.	6
20.	Қазіргі Қазақстанның діниэтностық детерминациясы	
	Мақсаты: этномәдени жағдайдың даму ерекшеліктерін, сондай-ақ олардың елдің конфессияаралық саясатына әсерін талдау. Мазмұны: діннің компенсаторлық, коммуникативті, танымдық аспектілері. Этномәдени жағдайдың дамуы мен қалыптасуы. Қазіргі Қазақстандағы мемлекет пен діни бірлестіктердің өзара іс-қимылы. Экстремизм мен терроризмді шектеуге бағытталған әрекеттерді талдау. Құзыреттілік: этноконфессиялық келісімді үйлестіру мәселелерін шешу үшін дінтанулық білімдерін қолданады.	5
21.	Діни гносеология	
	Мақсаты: гносеологиялық феноменнің адамның дүниетанымына әсерін, қалыптасуының жалпы заңдылықтарын талдау. Мазмұны: әлемнің танымалдығы дін-философиялық мәселе ретінде. Сана және бейсаналық. Гносеология идеялары тұрғысынан Онтология және эпистемология. Қарама-қарсы эмпиризма және рационализм. Догматикалық субстанциализмнен сыни рефлексия. Құзыреттіліктер: қазіргі заманғы дін гносеологиясының әдістерін, түсініктерін және әдістерін қолдана білуді қалыптастыру.	6
	ЖАҒАҢДАҢУ КЕЗЕҢІНДЕГІ ДІННІҢ РӨЛІ	
22.	Дінтану ғылымының тарихы	
	Мақсаты: студенттерді шетелдік және отандық дінтану ғылымының тарихымен таныстыру. Мазмұны: ғылыми білім саласы ретінде дінтанудың қалыптасуы мен дамуы. Дін мен дінтану мектептерінің қазіргі тұжырымдамаларының ерекшеліктері. Дін туралы ғылыми түсінік. Дінтанудың қалыптасуының негізгі кезеңдері. Құзыреттер: дінтану мектептерінің қалыптасуы мен даму тарихын және бағыттарын білу.	5
23.	Жаңа діни қозғалыстар	
	Мақсаты: жаңа діни ағымдардың қалыптасуының әлеуметтік-мәдени негіздерін зерттеу. Мазмұны: посткеңестік кеңістіктегі және ТМД елдеріндегі ЖДҚ ерекшелігі. Дәстүрлі емес культтердің сипаттамасы және жіктелуі. Діни практика және әлеуметтік қызмет. Қазіргі заманғы дәстүрлі емес діни культтер. Неохристианизм. Исламдағы неотрадиализм. Құзыреттер: қазіргі заманғы діни ағымдардың мәні мен мазмұнын түсінеді.	6
24.	Экстремистік идеология жақтастарын дерадикализациялау үрдісі	
	Мақсаты: қоғамдағы экстремистік көріністерге қарсы әрекет ету және экстремистік идеологияны дерадикализациялау әдістерін қарастыру. Мазмұны: экстремизмнің түсінігі, мәні және түрлері. экстремизм мен терроризмнің айырмашылықтары. Негізгі экстремистік идеологиялар мен тұжырымдамалардың мазмұны. Экстремистік көзқарастарды іс жүзінде жүзеге асырудың деструктивті салдары. Радикалды идеяларды ұстанушылармен қарым-қатынас кезінде оңтайлы мінез-құлық тактикасын дамыту. Құзыреті: экстремистік идеологияны дерадикализациялау әдістерін қолдану.	6
25.	Дін философиясы	
	Мақсаты: дін философиясының мәні мен мазмұнын ашу. Мазмұны: дін философиясының пәні. Дін философиясының негізгі принциптері. Ежелгі, Орта ғасырлардағы, Қайта өрлеу дәуіріндегі дін туралы философиялық білімнің дамуы. Құдай туралы қазіргі философиялық ілімдер, рухани мәдениет. Құзыреттілік: мәдениеттегі руханияттың генезисін талдау дағдылары	6
	ҚОҒАМ МЕН МЕМЛЕКЕТТЕГІ КОНФЕССИЯЛЫҚ ҚАТЫНАСТАРДЫҢ ДИАЛЕКТИКАСЫ	
	Христиандық және прозелитизм мәселелері	
	Мақсаты: ізбасарларды күйзеліске тартудың әдістері мен тәсілдерін қарастыру. Мазмұны: Прозелитизм басқа этноконфессиялық қауымдастықтарды мақұлдау және жақындату ретінде. Қазіргі христиандықтағы тән прозелиттік процестер. Қазақстандағы Православие және модернизация процестері. Құзыреттер: діни жағдайды өзгерту мәселелерін шешу үшін конфессияаралық үрдістің қызметін талдайды.	5
26.	Дін және діни культтік тәжірибелер	
	Мақсаты: діннің маңызды сипаттамаларын ашу үшін діни тәжірибені анықтау. Мазмұны: діни практиканың негізгі мәні мен ерекшеліктері. Дінге табынушылық тәжірибелердің әсер етуінің эволюциялық және модернизация процестері. Антикультизм және оның қайшылықты салдары. Зайырлылық жағдайындағы діни модернизм және діни тәжірибе. Құзыреттіліктер: қоғамды жаңғырту жағдайында діни тәжірибенің ерекшеліктерін түсіну.	6

27.	Діни төзімділік және толеранттылық: халықты діни ағарту ісі	
	Мақсаты: қазіргі қоғамдағы діни ағартудың өзекті мәселелерін қарастыру. Мазмұны: философиялық, тарихи, социологиялық және психологиялық объект ретінде дін теориясының негіздері. Діни білім берудегі діни төзімділік, ғылыми, зайырлылық принциптері. Толеранттылық конфессияаралық келісімнің негізі ретінде. Құзыреттілігі: зайырлы қоғамдағы діни ағартудың өзекті мәселелерін шешуде білімді қолданады.	6
28.	Қазақстан территориясындағы Исламға дейінгі дінинанымдар	
	Мақсаты: Қазақстан аумағында Исламға дейінгі түрлі діни нанымдарды зерттеу. Мазмұны: исламға дейінгі нанымдар: анимизм, тотемизм, фетишизм, шаманизм. Тәңіршілдік түркі халықтарының дүниетанымы ретінде. Тәңіршілдіктегі болмыс, таным, космология және космогония. Тәңіршілдіктегі қарама-қайшылық: политеизм мен монотеизмнің үйлесуі. Құзыреттілігі: Қазақстан аумағында исламға дейінгі нанымдардың қалыптасуы мен дамуының дүниетанымдық бастауларын талдау.	6